

9/11 *Uredaren*

De övriga kommentarerna i fråga om regeringens kompetens innehåller endast på ett invecklat sätt uttryckta självklarheter; det märkvärdiga och förtärande är att dessa självklarheter uttalas med tacksamhet och glädje. Sålunda konstaterar man "att från regeringens sida icke i detta sammanhang ifrågasatts några utvidgade fullmakter, varigenom företagen beskåras i fråga om den handelsfrihet som tillkommer dem". Det går långt då man särskilt understryker att den svenska regeringens befogenheter icke förändrats för att sätta regeringen i stånd att genomföra avtalet. Med liknande uppskattning fastställs därefter "att regeringen vid utnyttjandet av sin kompetens har att ta vederbörlig hänsyn såväl till hemmamarknadens behov som till viktiga andra svenska exportintressen". Det är en än märkligare sats. Här erkänns först och främst indirekt att regeringens kompetens enligt kristidslagstiftningen redan ger den möjlighet att reglera

/02

klart redovisats, ryska önskemål sätts före både andra köparens erbjudanden och den svenska hemmamarknadens behov. Svenskarna uppmanas att bära offret med jämnmod. Men varför skall offret göras?

Morgon-Tidningen berör detta problem, då den talar om våra humanitära förpliktelser. Men sådana förpliktelser kan dock icke rimligen leda till att en så ofantlig kredit skall lämnas Ryssland, med eftersättande bl. a. av våra nordiska grannländer. Vidare betonar tidningen att man måst ta hänsyn till den ryska partens önskemål. När det gäller storleken av en kredit, brukar dock långgivaren, icke låntagaren, ha det avgörande ordet. Man skulle av Morgon-Tidningens framställning kunna tro att hot eller påtryckningar förekommit från rysk sida, men så är med all sannolikhet icke fallet. Varför då skriva att "vi tydligen varit nödgade att i någon mån rätta oss efter motpartens önskingar, om vi över huvud taget velat ha något avtal"? Menar Morgon-Tidningen att en kredit på låt oss säga 500 miljoner skulle ha avvisats av Ryssland?

8/11

Det ryska avtalet motiveras nu

i Morgon-Tidningen på ett sätt som icke minst de svenska arbetarna bör lägga märke till. Det erkännes att "relativt sett har vi det knappt" och att "de sammanlagda önskemålen och anspråken tenderar att överstiga gränsen för vår prestationsförmåga". Men likväl bör vi, skriver tidningen, exportera varor på kredit för en miljard till Ryssland, ty det är antagligt att våra nuvarande kunder inte kan köpa våra produkter i framtiden, och därför behövs en ny marknad. Den lilla kärnan av sanning i detta resonemang är att endast om en internationell lågkonjunktur inträder — med härav betingad minskad köpkraft i England och USA och andra länder, dit vi nu säljer — kommer det ryska avtalet att kunna tillämpas utan de svåraste konsekvenser. Om en sådan lågkonjunktur icke uppstår, innebär avtalet att den svenska industrin tvingas att bryta gamla och stabila förbindelser för att uppfylla regeringens löften till Ryssland, dvs. våra möjligheter för framtiden försvagas. Under alla förhållanden medför avtalet i sin nuvarande form att, av skäl som aldrig

den svenska exporten; man utplånar därmed betydelsen av det förhållande — att regeringen ej begär nya fullmakter — som nyss framhävts. Och vidare uttrycks den förhoppningen att regeringen trots sin maktfullkomlighet skall ta hänsyn till svenska behov och svenska exportintressen utanför det ryska avtalet. Längre kan man knappast gå i försynthet eller, för att begagna ett klarare uttryck, anpassningsvilja; blygt antyder utskottet att även det svenska folkets behov skall beaktas vid fördelningen av den svenska produktionens resultat.